

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Природничо-економічний факультет
Кафедра економіки підприємства

На правах рукопису

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти
на тему: «Організація обліку, аналіз та контроль поточних зобов'язань
підприємства»

Виконав:

Брушневський Сергій Сергійович
здобувач заочної форми здобуття вищої освіти
спеціальності 071 Облік і оподаткування

Науковий керівник: кандидат економічних
наук **Чаплінський Вадим Ростиславович**

Роботу допущено до захисту перед ЕК рішенням кафедри,
протокол № ___ від «___» _____ 2023 р.

м. Кам'янець-Подільський, 2023 рік

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ ПОТОЧНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІДПРИЄМСТВА.....	7
1.1. Сутність поточних зобов'язань підприємства як об'єкта обліку, контролю та аналізу	7
1.2. Організація обліку поточних зобов'язань підприємства.....	18
1.3. Аналіз та контроль поточних зобов'язань підприємства.....	27
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ ПОТОЧНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТОВ «СВД-3».....	36
2.1. Організаційно-економічна характеристика діяльності підприємства.....	36
2.2. Організація обліку поточних зобов'язань в ТОВ «СВД-3».....	42
2.3. Аналітика та контроль поточних зобов'язань з використанням фінансової звітності ТОВ «СВД-3».....	56
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ ПОТОЧНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТОВ «СВД-3»..	65
3.1. Удосконалення організації обліку поточних зобов'язань.....	65
3.2. Удосконалення аналізу та контролю поточних зобов'язань у взаємозв'язку з оптимізацією облікового процесу.....	75
ВИСНОВКИ.....	83
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	87
ДОДАТКИ.....	95

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. В ході провадження господарської діяльності підприємств, налагодження ефективних та взаємовигідних економічних взаємовідносин з іншими суб'єктами ринку, виникають поточні зобов'язання. Поточні зобов'язання виступаючи джерелом формування та фінансування активів, виконують важливу роль у господарській діяльності підприємств. Здійснюючи суттєвий вплив на фінансову стійкість і платоспроможність суб'єктів господарювання, з огляду на їх динамічний характер, потребують ефективного управління грошовими потоками, контролю за фактичним станом розрахунків. Це уможлиблюється на основі достовірної, якісної та оперативної інформації про поточні зобов'язання, яка формується в системі бухгалтерського обліку. На сьогодні наявність багатьох невирішених питань в частині облікового відображення поточних зобов'язань зумовлює актуальність проведення подальших досліджень.

Аналіз останніх досліджень. Проблемам організації та методики бухгалтерського обліку зобов'язань присвячено багато праць учених. Вагомий внесок у їхнє вирішення зробили такі вітчизняні та зарубіжні науковці, як А. М. Герасимович [12], С. Ф. Голов [13], І. П. Житна [15], З. В. Задорожний [28], Л. М. Кіндрацька [24], М. Д. Корінько [26], Я. Д. Крупка [28], І. Д. Лазаришина [31], Б. М. Литвин [33], Є. В. Мних [39], В. П. Пантелєєв [64], В. М. Пархоменко [50], М. С. Пушкар [56], В. С. Рудницький [58], М. Т. Теловата [64] та інші. Проте окремі проблеми організації обліку, аналізу та контролю поточних зобов'язань підприємств потребують додаткових досліджень.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дослідження входить до плану науково-дослідної роботи кафедри економіки підприємства Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка на період 2020-2023 рр. за темою: «Розвиток суб'єктів економічної діяльності в умовах мікро- та макроекономічних трансформацій ХХІ ст.»

(державний реєстраційний номер 0119U002955).

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є обґрунтування теоретичних положень, а також розробка практичних рекомендацій з удосконалення організації обліку, аналізу та контролю поточних зобов'язань в системі управління підприємством. Для досягнення поставленої мети в роботі визначені для вирішення наступні завдання:

- визначити сутність поточних зобов'язань підприємства як об'єкта обліку, контролю та аналізу;
- дослідити організацію обліку поточних зобов'язань підприємства;
- дослідити методику аналізу та контролю поточних зобов'язань підприємства;
- дати організаційно-економічну характеристику діяльності підприємства;
- дослідити організацію обліку поточних зобов'язань в ТОВ «СВД-3»;
- проаналізувати поточні зобов'язання ТОВ «СВД-3» з використанням фінансової звітності;
- удосконалити організацію та методику обліку поточних зобов'язань;
- удосконалити аналіз та контроль поточних зобов'язань у взаємозв'язку з оптимізацією облікового процесу.

Об'єктом дослідження є система обліку, аналізу та контролю поточних зобов'язань на ТОВ «СВД-3».

Предметом дослідження є сукупність теоретичних та практичних аспектів бухгалтерського обліку та аудиту поточних зобов'язань у системі управління підприємством.

Методи дослідження. Для визначення і уточнення економічної сутності поточних зобов'язань було використано історичний метод, методи теоретичного узагальнення, групування і порівняння. Для виявлення актуальних проблем з організації та методики бухгалтерського обліку, аналізу та контролю поточних зобов'язань було використано такі методи як спостереження, порівняння, групування.

Інформаційною базою дослідження є праці провідних сучасних вітчизняних і зарубіжних вчених з проблем бухгалтерського обліку, економічного аналізу і аудиту, законодавчі та нормативні документи з питань організації та ведення бухгалтерського обліку поточних зобов'язань, офіційні матеріали органів законодавчої та виконавчої влади; статистичні дані (звіти й офіційні дані органів державної, регіональної, відомчої статистики, фінансова та статистична звітність суб'єктів господарювання України); довідкові та інформаційні видання професійних організацій, Інтернет-ресурси.

Практичне значення одержаних результатів. Отриманий теоретичний доробок може служити підґрунтям для подальших теоретичних та прикладних досліджень з проблем бухгалтерського обліку поточних зобов'язань. Результати дослідження можуть також бути використані викладачами, підприємцями та співробітниками організацій, що здійснюють контроль за станом поточних зобов'язань підприємства.

Наукова новизна отриманих результатів полягає у теоретичному обґрунтуванні та розробці організаційно-методичних рекомендацій з удосконалення бухгалтерського обліку поточних зобов'язань підприємства. Найбільш вагомими результатами, які характеризують наукову новизну є: уточнено трактування поняття «поточні зобов'язання», під яким слід розуміти суму заборгованості підприємства на певну дату від інших підприємств, організацій, установ, фізичних чи юридичних осіб, яка виникла внаслідок господарської діяльності, яка погашатися у ході операційного циклу (12 місяців з дати балансу). Таке визначення систематизує підходи до трактування поняття, що досліджується; уточнює заборгованість, яка виникла в наслідок фінансово-господарської діяльності; уточнює строк погашення заборгованості; удосконалено організацію бухгалтерського обліку поточних зобов'язань на основі запропонованих елементів облікової політики в частині поточної заборгованості в розрізі основних її складових, що дозволило врахувати всі важливі аспекти організації облікового відображення поточних зобов'язань.

Апробація результатів кваліфікаційної роботи. Основні результати проведеного дослідження доповідались на ІХ Міжнародній науково-практичній конференції «Облік, аналіз, аудит, оподаткування та фінансовий моніторинг в умовах повоєнного відновлення України», яка відбулася 8 грудня 2023 року в Київському національному економічному університеті імені Вадима Гетьмана.

Публікації. Окремі положення та результати дослідження висвітлено у праці: Брушневський С. С. Організація обліку поточних зобов'язань підприємства. *Облік, аналіз, аудит, оподаткування та фінансовий моніторинг в умовах повоєнного відновлення України: матеріали ІХ міжнар. наук.-практ. конф.* (Київ, 08 грудня 2023 р.). Київ, 2023. С. 116-119.

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота викладена на 94 сторінках друкованого тексту, ілюструється 4 рисунками і 26 таблицями та складається зі вступу, 3 розділів, висновків, списку використаних джерел із 74 найменувань, 5 додатків.

ВИСНОВКИ

Кожен суб'єкт господарювання у своїй діяльності використовує зобов'язання, що підтверджує важливість їх грамотного обліку, аналізу та контролю. Не зважаючи на значущість цієї теми і багатогранність поняття, існують різні погляди на сутність поняття «зобов'язання». Частина науковців розглядає їх з юридичної сторони виникнення, інша частина – трактує як заборгованість підприємства, представники третього напрямку приводять визначення до переліку їх видів. Узагальнивши інформацію про підходи до сутності зобов'язань підприємства та саме поточних зобов'язань, можна стверджувати, що існує необхідність уточнення їх соціально-економічної і обліково-аналітичної природи.

Встановили, що через суттєвий вплив поточних зобов'язань на господарську діяльність суб'єктів господарювання та з метою ефективного управління ними, необхідно поділяти поточні зобов'язання за такими критеріями: термін погашення; суб'єкт зобов'язання; виконання умов погашення; наслідки за несвоєчасне погашення; місце виникнення; вид діяльності; підстава виникнення; співвідношення прав і обов'язків; складність погашення; спосіб погашення. Такий поділ забезпечить обліковий персонал і відповідно менеджерів різносторонньою інформацією про поточні борги підприємства та дозволить приймати своєчасні та обґрунтовані управлінські рішення.

Виявили, що українська нормативна база з бухгалтерського обліку поточних зобов'язань загалом відповідає МСФЗ та МСБО. Проте, у міжнародних стандартах обліку не чітко сформульовані положення щодо оцінки поточних зобов'язань за їх видами, за якою вони мають оцінюватися з метою відображення у звіті про фінансовий стан. Оскільки МСФЗ є узагальненням світової практики і вони регулюють лише концептуальні засади обліку і мають рекомендаційний характер, то це не є суттєвим їх недоліком. Щодо НП(С)БО, то в них мають детально прописуватися всі аспекти обліку

поточних зобов'язань, їх визнання, оцінка, відображення у звітності.

Нормативно-правове забезпечення обліку та аудиту зобов'язань складається із низки законодавчих та нормативних актів, основними із яких є: Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність» та НП(С)БО 11 «Зобов'язання». Організація обліку зобов'язань дозволяє виділити наступні етапи: етап первинного обліку (зобов'язання оцінюються, відбувається організація їх документального оформлення), етап поточного обліку (відбувається бухгалтерська обробка первинних документів та їх реєстрація у облікових регістрах) та етап підсумкового обліку (формування Головної книги, фінансової, податкової та статистичної звітності з обліку зобов'язань). Для обліку поточних зобов'язань передбачені рахунки класу 6 «Поточні зобов'язання».

Встановили, що до основних завдань аналізу та контролю зобов'язань можна віднести: перевірку достовірності залишків по видам зобов'язань; додержання фінансово-розрахункової дисципліни і її вплив на платоспроможність підприємства; реальність кожного виду зобов'язань, особливо прострочених; правильність віднесення розрахунків за банківськими кредитами до довгострокової і поточної заборгованостей, встановлення базової форми розрахунків з постачальниками та підрядниками тощо.

Дослідження організації обліку, аналізу та контролю зобов'язань проведено на матеріалах ТОВ «СВД-3», основними напрямками діяльності якого є надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна; діяльність у сфері бухгалтерського обліку й аудиту; консультування з питань оподаткування; консультування з питань комерційної діяльності й керування; неспеціалізована оптова торгівля; складське господарство. Загалом ситуація на підприємстві стабільна, спостерігається збільшення майна, власного капіталу, зростають фінансові результати. Підприємство є ліквідним (окрім термінової ліквідності), фінансово стійким, рентабельним, спостерігається його достатня ділова активність.

ТОВ «СВД-3» є малим підприємством, знаходиться на спрощеній системі

оподаткування і є платником єдиного податку 3 групи (платник ПДВ). На підприємстві за останні три роки облік довгострокових зобов'язань не ведеться через відсутність останніх. При обліку поточних зобов'язань використовують наступну документацію: кредитний договір, довідки-розрахунки бухгалтерії, банківські виписки (для обліку короткострокового кредиту), накладна, товарно-транспортна накладна, акти прийнятих робіт і послуг, податкова накладна (для обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками), податкова накладна, відомості розрахунків, бухгалтерські довідки (для обліку розрахунків по податках і зборах), розрахунок (для обліку розрахунків з єдиного соціального внеску), таблиць обліку робочого часу, відомість нарахувань і утримань, маршрутний лист (для обліку розрахунків з оплати праці), відомість розрахунків з учасниками і іншими кредиторами (для обліку розрахунків з учасниками і іншими кредиторами) і бухгалтерська довідка або платіжне доручення (для обліку розрахунків доходів майбутніх періодів). Далі інформація зводиться у Відомості, шахову відомість, оборотно-сальдову відомість, Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва та відповідні форми податкової звітності.

При обліку поточних зобов'язань підприємством використовуються наступні рахунки бухгалтерського обліку: 60 «Короткострокові позики», 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками», 64 «Розрахунки за податками і платежами», 65 «Розрахунки зі страхування», 66 «Розрахунки за виплатами працівникам», 67 «Розрахунки з учасниками», 68 «Розрахунки за іншими операціями» та 69 «Доход майбутніх періодів». Не зважаючи на значну кількість неавтоматизованих операцій з обліку зобов'язань, в цілому облік організовано на високому рівні і він відповідає вимогам законодавчих і нормативних актів.

ТОВ «СВД-3» не належить до підприємств, які зобов'язані проводити щорічний обов'язковий аудит та не користується послугами аудиторських фірм. Дослідження правильності ведення обліку зобов'язань на підприємстві виявили, що помилки та порушення несуттєві та не впливають на фінансову звітність підприємства.

Запропоновано для покращення ведення обліку зобов'язань на

підприємстві: замінити бухгалтерську програму ведення обліку для зниження частки ручних операцій, запровадити в обліку окремий рахунок для забезпечення відпусток, удосконалити калькуляційні статті витрат на оплату праці, виплачувати заробітну плату на пластикові картки, змінити погодинну оплату праці на погодинно-преміальну, розширити робочий план рахунків, деталізувавши рахунок 63 «Розрахунки з постачальниками і підрядниками» тощо.

Для удосконалення аналізу та контролю зобов'язань на підприємстві доцільно: зосередити увагу на питаннях відпусток працівників за власний рахунок, переведення працівників на неповний робочий день, затримки у виплаті заробітної плати, не проведення індексацій тощо. Запропонована також програма внутрішнього аудиту витрат на оплату праці та макет внутрішнього стандарту перевірки розрахунків з постачальниками і підрядниками, які дозволять підвищити ефективність аудиту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абалмасова Н. С., Терещенко В. С. Удосконалення бухгалтерського обліку поточних зобов'язань в Україні на підставі міжнародного досвіду. URL : http://www.rusnauka.com/11_EISN_2010/Economics/64247.doc.htm (дата звернення: 09.03.2023).
2. Баффет М., Кларк Д. Як знайти ідеальну для інвестора компанію. Попуррі, 2009. 79 с.
3. Бойко О. Специфіка податкових систем України і країн Європейського Союзу та їх порівняльний аналіз. *Ефективність державного управління*. 2016. Вип. 4(49). С. 322-328.
4. Бурлан С. А., Руденко Н. О. Організація і методика аудиту. Миколаїв, 2017. 184 с.
5. Бутинець Т. А., Чижевська Л. В., Береза С. Л. Бухгалтерський облік : навч. пос. Житомир : ЖІТІ, 2000. 672 с.
6. Бухгалтерський фінансовий облік [Текст] : підруч. для студ. спеціальності «Облік і аудит» вищ. навч. закл.; за ред. проф. Ф. Ф. Бутинця. 7-ме вид., доп. і перероб. Житомир : ПП «Рута», 2006. 832 с.
7. Верига Ю. А. Бухгалтерський облік : навч. посіб. К : 2019. 520 с.
8. Винниченко Н. В., Федяй А. Ю. Аналітичні процедури для отримання аудиторських доказів. *Ефективна економіка*. 2019. № 12. URL : http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/12_2019/15.pdf (дата звернення: 29.04.2023).
9. Волинець О. О. Деякі проблеми класифікації зобов'язань підприємств ресторанного господарства. URL : <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/2760/1/50.pdf> (дата звернення: 09.03.2023).
10. Гевлич Л. Л., Катранжи Л. І. Особливості підходів до визначення сутності поняття «поточні зобов'язання» та їх класифікації. *Фінанси, учет, банки*. 2017. Вип. 1. С. 70-78.

11. Генераленко К. Д. Особливості обліку поточних зобов'язань. *Дослідження молодих учених у контексті розвитку сучасної науки: матеріали III щорічної Всеукр. наук.-практ. конф.*, 18 квітня 2013 р. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. С. 103-108.
12. Герасимович А. М. Попроцесний внутрішньогосподарський контроль в системі управління операційною діяльністю підприємства. *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит: проблеми теорії, методології, організації*. 2016. Вип. 1. С. 23-30.
13. Голов С. Ф. Управлінський облік : підручник. Київ : Центр навчальної літератури, 2018. 534 с.
14. Господарський кодекс України від 16.01.2003 №436-IV. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 03.03.2023).
15. Житна І. П., Садовнікова О. А. Сучасні технології удосконалення системи автоматизації обліку та управління виробництвом. *Управління розвитком*. 2010. № 3. С. 126-128.
16. Загальні вимоги до фінансової звітності : Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 / Міністерство фінансів України. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення: 03.03.2023).
17. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21 грудня 2017 року № 2258-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text> (дата звернення: 11.04.2023).
18. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996, із змінами та доповненнями. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 05.03.2023).
19. Закон України «Про платіжні послуги» від 30 червня 2021 року № 1591-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#n657> (дата звернення: 11.04.2023).
20. Закон України «Про цінні папери і фондовий ринок» від 23.02.2006 р. № 3480-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 31. С. 268.

21. Зобов'язання : Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 від 31.01.2000 №20 / Міністерство фінансів України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00#Text> (дата звернення: 03.03.2023).
22. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Мінфіну України від 30.11.99 р. № 291 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text> (дата звернення: 18.04.2023).
23. Кесарчук Г. С., Мошак І. В. Поточні зобов'язання: економічна суть, класифікація та їх оцінка. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія : Економіка. 2016. Вип. 1(2). С. 401-405.
24. Кіндрацька Л. М. Фінансовий та управлінський облік у банках : підручник. К. : КНЕУ, 2008. 816 с.
25. Козлова М. О. Оцінка зобов'язань в бухгалтерському обліку. *Вісник ЖДТУ. Економічні науки*. 2003. № 4 (26). С. 121-131.
26. Корінько М. Д., Кушнір Є. О. Аудит довгострокових та короткострокових зобов'язань. *Вісник Житомирського державного технологічного університету*. Серія : Економічні науки. 2017. № 1. С. 26-30.
27. Кривцова Т. О. Удосконалення аудиту зобов'язань підприємств. *БІЗНЕСІНФОРМ*. 2019. № 6. С. 201-209.
28. Крупка Я. Д., Задорожний З. В., Гудзь Н. В. Фінансовий облік : підруч. 4-те вид. [доп. і перероб.]. Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 451 с.
29. Кузьмінський Ю. А. Автоматизація оперативного обліку та контролю міжнародних економічних операцій : [монографія]. К. : КНЕУ, 2001. 268 с.
30. Купалова Г., Матвієнко Т. Нормативно-правове забезпечення обліку та аудиту виконання зобов'язань за податками і зборами в умовах фінансово-економічної кризи. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. Економіка. 2010. Вип. 118. С. 31-34.
31. Лазаришина І. Д. Методологія та організація економічного аналізу : [монографія]. Рівне : УДУВГП, 2004. 112 с.

32. Лега О. В. Облік розрахунків за податками та платежами : систематизація поглядів. *Інфраструктура ринку*. 2021. Випуск 54. С. 259-266.
33. Литвин Б. М., Стельмах М. В. Фінансовий аналіз : Навч. посіб. К. : «Хай Тек Прес», 2008. 336 с.
34. Матвієнко Т. О. Проблеми бухгалтерського обліку зобов'язань за податками і зборами. *Актуальні проблеми економіки*. 2010. № 2. С. 234-240.
35. Миронова Ю. Ю., Бацман Ю. М., Яценко В. В. Підходи щодо сутності, класифікації та оцінки поточних зобов'язань у системі бухгалтерського обліку підприємства. *Вісник Одеського національного університету*. Серія : Економіка. 2016. Т. 21, Вип. 5. С. 201-205.
36. Михайлишин Н. П. Сутність зобов'язань та їх класифікація : економічний та правовий аспекти. *Економіка: реалії часу : наук. журн. Одеського нац. політехн. ун-ту*. 2012. № 2 (3). С. 130-135.
37. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи» від 01.01.2012 р. № 929_05; за редакцією 01.01.2012 р. URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_051 (дата звернення: 09.04.2023).
38. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. URL : <https://mof.gov.ua/uk/mizhnarodni-standarti-audit> (дата звернення: 11.04.2023).
39. Мних Є. В., Барабаш Н. С. Фінансовий аналіз : підручник. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 536 с.
40. МСФЗ (IAS) 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки». URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_020#Text (дата звернення: 03.03.2023).
41. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. URL : <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 14.05.2023).
42. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11

«Зобов'язання», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.01.2000 р. №20, зі змінами та доповненнями. URL : <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 11.05.2023).

43. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2001 р. № 559. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01#Text> (дата звернення: 20.04.2023).

44. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28.07.2000 р. № 181. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0487-00#Text> (дата звернення: 20.04.2023).

45. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 10.08.2000 р. № 193. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00#Text> (дата звернення: 20.04.2023).

46. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28.10.2003 р. № 601. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1025-03#Text> (дата звернення: 18.04.2023).

47. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 34 «Платіж на основі акцій», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 30.12.2008 р. № 1577. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0057-09#Text> (дата звернення: 20.04.2023).

48. Орлов І. В. Бухгалтерський облік і контроль зобов'язань суб'єктів господарювання : теорія і методологія : монографія; Житомир. держ. технол. ун-т. Житомир : ЖДТУ, 2010. 400 с.

49. Орлов І. В. Система зобов'язань у праві та бухгалтерському обліку : порівняльний аспект. *Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського*. 2010. № 4 (48). С. 371-377.

50. Пархоменко В. М. Вдосконалення бухгалтерського обліку – складова економічного зростання. *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит : проблеми теорії, методології, організації*. 2015. № 2. С. 130-135.

51. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11#Text> (дата звернення: 20.04.2023).

52. Податковий кодекс України від 02.10.2010 №2755-VI, зі змінами та доповненнями. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 11.04.2023).

53. Подмешальська Ю. В., Корнієнко Д. В. Облік розрахунків з постачальниками за видами економічної діяльності. *Агросвіт*. 2021. № 24. С. 58-64.

54. Пономаренко О. Г. Дискусійні аспекти обліку зобов'язань за кредитами банків. *Економіка та держава*. 2019. № 7. С. 50-54.

55. Про Примітки до річної фінансової звітності: наказ МФУ № 302 від 29.11.2000. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0904-00#Text> (дата звернення: 11.06.2023).

56. Пушкар М. С., Щирба М. Т. Теорія і практика формування облікової політики [Текст] : монографія. Тернопіль : Карт-бланш, 2010. 260 с.

57. Расенко В. М. Особливості класифікації зобов'язань підприємства. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2012. Вип. 2 (45). С. 163-170.

58. Рудницький В. С., Стеців І. І., Стеців Р. І. Організація обліку, контролю та аналізу : навчально-наочний посібник. Львів : В-во ЛКА, 2010. 316 с.

59. Самохвал Н. П. Місце поточних зобов'язань в системі бухгалтерського обліку підприємства. *Економіка та держава*. 2011. № 9. С. 53-57.

60. Сафарова А. Методика аудиту поточних зобов'язань. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*.

2015. №1. С. 59-64.

61. Спіцина Н. В., Кравцова С. В. Зобов'язання : сутність, класифікація, облік. *Держава та регіони. Серія : Економіка та підприємництво*. 2020. № 2 (113). С. 228-233.

62. Суліменко Л. А., Киян А. В., Вітер С. А Облік і аналіз розрахунків з оплати праці. *Інфраструктура ринку*. 2018. Випуск 18. С. 395-404.

63. Сусіденко В. Т. Інформаційні системи і технології в обліку. Київ, 2016. 224 с.

64. Теловата М. Т., Пантелеєв В. П., Безверхий К. В., Григоревська О. О., Ковач С. І., Юрченко О. А. Облік і звітність в оподаткуванні: навч. посіб. К. : НАСОА, 2019. 506 с.

65. Тесленко Т. І. Облік і аналіз поточних зобов'язань. Дис. канд. екон. наук. Київ. 2009. 259 с.

66. Травінська С. І. Класифікація поточних зобов'язань в законодавстві та бухгалтерському обліку. URL : http://bukuniver.edu.ua/Applications/zbirnik/n6/31_Klas.pdf 37 (дата звернення: 11.06.2023).

67. Травінська С. І. Сутність категорії «поточні зобов'язання» в бухгалтерському обліку молокопереробного підприємства. *Інвестиції : практика та досвід*. 2013. Вип. 21. С. 100-105.

68. Фінансовий контроль : міжнародний досвід : науково-практичне видання / за ред. проф. Г. М. Азаренкової. Київ : УБС НБУ, 2013. 429 с.

69. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV, зі змінами та доповненнями. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 11.04.2023).

70. Шапошнікова О., Філіна Н. Взаємозв'язок розрахунків і зобов'язань в обліку. URL : http://www.rusnauka.com/1_ENXXI_2013/Economics/7_137329.doc.htm (дата звернення: 09.03.2023).

71. Шара Є. Ю., Соколовська-Гонтаренко І. Є. Фінансовий облік II : навч. посібник. Київ, 2016. 336 с.

72. Шахієва І. П. Облік поточних зобов'язань : проблеми та шляхи їх

вирішення. *Студентський вісник Національного університету водного господарства та природокористування*. 2018. №1(9). С. 138-141.

73. Шевчук С. І. Особливості організації бухгалтерського обліку зобов'язань на підприємстві. *Формування ринкових відносин в Україні* : зб. наук. пр. 2009. Вип. 2 (93). С. 43-46.

74. Яценко В. М. Організація обліку : навч. посіб. Черкаси, 2019. 159 с.